

Loyihalash jarayonlarini avtomatlashtirishda project dasturidan foydalanish

TMTI “Avtomatlashtirish va boshqarish” kafedrasida o‘qituvchisi:

Mengatova Xurshida Toshmuxamatovna xurshidamengatova@gmail.com

+99890519 00 72 Termiz muhandislik-texnologiya instituti talabasi:

Qurbonova Munisa Shavkatovna munisa03041@gmail.com ,+998(90)076-96-46

Annotatsiya:

Yurtimizda ilmiy texnik yuksalishning asosiy omili bo‘lgan avtomatlashtirishni yanada rivojlantirishga katta ahamiyat berilyapti. Bu loyiha vaqtimizni tejaydi, tuzilgan loyihalarni to‘g‘ridan to‘g‘ri matematik hisoblab beradi. Project dasturidan foydalanish bizga juda ko‘p qulayliklar beradi, vaqtimizni tejaydi. Dunyo bo‘yicha rivojlangan davlatlardagi loyihachilar projekt dasturidan foydalanadi.

Tayanch so‘zlar: protsedura, microsoft project, avtomatlashtirish, microsoft office, gantt grafiklari, microsoft operatsion tizimi, linux, loyiha menejeri.

Loyihani boshlash va ishni bajarish uchun jarayonlar tizimi va iqtidorli shaxslar kerak. Asosiy ma'noda, bu oddiy ish emas. Har qanday loyiha hayotiy to‘liq ma'lumotga ega bo‘lishi kerak. Har bir fazaning qanday ishlashini bilish unga qanday yondashish haqida qimmatli tushunchalarni beradi. Loyiha boshqaruvini tushunish uchun loyiha ta'rifini chuqurroq o‘rganishimiz kerak. Loyihalar o‘ziga xos tovarlar, xizmatlar va protseduralar orqali qiymat yaratishga qaratilgan qisqa muddatli urinishlardir. Ba'zi tashabbuslar muammolarni tezda hal qilish uchun mo‘ljallangan. Boshqalar esa, kutilayotgan parvarishlashdan tashqari, umumiy foydalanishdagi avtomobil yo‘llari kabi jiddiy o‘zgarishlarni talab qilmaydigan natijalarga erishish uchun ko‘proq vaqt talab qiladi. Loyihani boshqarishda ma'lum ma'lumotlar, ko‘nikmalar, vositalar va protseduralardan foydalanish odamlarga qimmatli narsalarni beradi. Har bir loyiha komponenti natijaga erishishdan oldin boshlash, rejalashtirish va amalga oshirish bosqichlaridan o‘tishi kerak. Loyihani boshqarishning hayot aylanishi - bu loyihalarni muvaffaqiyatli qiladigan protsedura. Shuningdek, ushbu tsikl loyiha menejerlariga muvaffaqiyat istiqbollari maksimal darajada oshirish uchun har bir vazifa va faoliyatni diqqat bilan rejalashtirishga imkon beradi. Loyiha odatda puxta o‘ylangan faoliyat bo‘lib, u aniq boshlanishi va oxiri bo‘lgan hayot tsiklini kuzatib boradi. Loyihani boshqarishda turli usullar

mavjud. Har bir usul loyihaga boshqacha yondashadi. Loyihani boshqarish jamoa yoki menejer loyihani boshlaganida boshlanadi.

1. Boshlanish bosqichi-Loyiha menejeri jamoa a'zolarini ixtiyoriy yoki muayyan vazifani bajarish uchun tayinlaydi.
2. Rejalashtirish bosqichi-Mijoz va jamoa loyiha uchun jadval bo'yicha kelishib oladilar. Shuningdek, u manfaatdor tomonlar bilan muloqot jadvalini yaratishni o'z ichiga oladi. Bu bosqichda byudjet ham ishtirok etadi.
3. Amalga oshirish bosqichi-Bu ish qayerda bajarilishi haqida. Xodim oldingi bosqichda vazifani jamoa bo'lib yoki individual ravishda bajarishi mumkin.
4. Monitoring bosqichi-Menejer loyihaning to'g'ri yo'lga qo'yilishini ta'minlash uchun har doim jamoani kuzatib boradi.
5. Yakunlash bosqichi-Menejer jamoaning loyihani kelishilgan standartlarga muvofiq bajarishini ta'minlaydi.

Avtomatlashtirish grekchada o'z-o'zidan harakat qilish degan mano'ni bildiradi. Fan va texnologiya sohasida, insonning bevosita ishtirokisiz texnologik jarayonlarni amalga oshirishning texnik vositalari va usullarini ishlab chiqadi.

Shuningdek Avtomatlashtirish — avtomatik ishlaydigan mexanizmlar, qurilmalar majmuidir.

Loyixalashni avtomatlashtirish jarayonining asosiy bosqichlari. Loyihalash bosqichlari- vaqt o'tishi bilan rivojlanib boradigan jarayon kabi loyihalashning katta bo'lagidir. Umumiy holda bosqichlar ilmiy-tadqiqot ishlari, loyiha eskizi yoki tajriba-konstruktorli ishlari, texnik, ishchi loyiha, tajriba namunalarini sinab ko'rish kabi bosqichlarga bo'linadi. Ilmiy-tadqiqot ishlari bosqichi ayrim holda loyiha oldi tadqiqoti yoki texnik takliflar bosqichi deb ham ataladi. Bir bosqichdan ikkinchisiga o'tish jarayonida loyihani ishlab chiqishdagi aniqlik va puxtalik darajalari o'sib boradi, va ishchi loyiha tajriba namunalarini tayyorlash uchun yetarli darajaga keltiriladi. Har qanday murakkab tizim kabi ALT(avtomatlashtirilgan loyihalash tizimlari) ham tizimostidan tashkil topadi.

Loyihalash va xizmat ko'rsatish tizimosti mavjud. Loyihalash tizimostlari bevosita loyihalash proseduralarini bajaradi.

Hozirda avtomatlashtirish xalq xo'jaligining turli tarmoqlarida (sanoat, aloqa, transport, kommunal xo'jalik va boshqalar), shuningdek, harbiy ishlarda keng qo'llanilmoqda. Sanoat ishlab chiqarishining bir qator tarmoqlarida to'liq avtomatlashtirilgan sex va zavodlar, masalan, avtomatlashtirilgan beton zavodlari, avtomatlashtirilgan tegirmonlar, novvoyxonalar va boshqalar yaratilmoqda. Mashinasozlikda avtomatlashtirish g'oyalarining timsolidir - bu mashina qismlarini ishlab chiqarish uchun avtomatik zavod.

Bizning yurtimizda ilmiy texnik yuksalishning asosiy omili bo'lgan avtomatlashtirishni yanada rivojlantirishga katta ahamiyat berilyapti. Ishlab chiqarish va noishlab chiqarish sohasining barcha yo'nalishlarida avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari va loyihalashni avtomatlashtirish, ishlab chiqarishni avtomatlashtirishda avtomat sexlarga o'tish masalalarida yirik o'zgarishlarni amalga oshirish rejalashtirilgan. Shu jumladan, juda ko'p muammolar yig'ilib qolgan qishloq va suv xo'jaligi ham bundan mustasno emas. Qishloq va suv xo'jaligida mehnat va hayot sharoitini yaxshilash maqsadida ishonchli elektrlashtirish va avtomatlashtirish vositalarini keng qo'llash ko'zda tutilgan. Ular uchun insonni qo'l mehnatidan ozod qiluvchi takomillashtirilgan ishonchli avtomatlashtirish tizimlarini tatbiq etish asosiy vazifa hisoblanadi.

Avtomatlashtirish tizimlarini loyihalashni avtomatlashtirish masalalari asosan ikkita me'yoriy hujjat bilan belgilanadi: Sanoat ko'rilishi uchun ishlab chiqiladigan loyiha va sistemalar qo'llanmasi; Avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish jarayonlarini loyihalash bo'yicha asbobsozlik, avtomatlashtirish vositalari va boshqaruv tizimlari Vazirligi tomonidan tasdiqlangan yuriqnoma;

Jarayonni avtomatlashtirish bu texnik asbob-uskunalarini shunday joylashtirishni anglatadiki, oxir-oqibatda, inson mehnati ortiqcha bo'lib qoladi. Hozirning o'zidayoq ayrim buyumlar shu tarzda ishlab chiqarilmoqda, inson esa tayyor buyumlarning sifatini nazorat qiladi, xolos. Shuni ta'kidlash kerakki, ayrim narsalar — masalan, kompyuterlarning mikrosxemalari — mashinalar tomonidan insonga nisbatan tezroq sur'atda va sifatliroq tayyorlanadi. Ma'lumotlar to'plash jarayoni ham mexanizasiyalashtirilgan. Hozirgi zamon kompyuterlari chop etilgan matnlarni,

ekrandagi tasvirni, «o'qiy» oladi, hatto inson nutqini aynan takrorlaydi. Hayotimizda ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish yil sayin kuchayib bormoqda. Xizmatchi xodimlar ustidan nazorat qiladigan boshliq timsoli asta-sekin o'tmishga aylanmoqda, ularning o'rnini kompyuterlar egallayotir. Bugunning o'zidayoq bir qator jarayonlar avtomatlashtirilgan. Buning faqat ikkita dalilini keltiraylik: ko'chalarni yoritish va suvning shahardagi uylarning barchasiga yetib borishini ta'minlash. Hozirgi kunda bu ishlar avtomatik usulda boshqariladi. Bir vaqtlar faqat qo'lda bajarilgan ko'pgina ishlar bugun mashinalarda tez va arzon bajariladi. Microsoft Project-Microsoft tomonidan ishlab chiqilgan va sotiladigan dasturiy ta'minot. Loyiha menejerga rejani ishlab chiqish, topshiriqlarni resurslarga ajratish, taraqqiyotni kuzatish, budjetni boshqarish va uni tahlil qilishda yordam berish uchun mo'ljallangan. Vaqtni boshqarish har kim uchun, ayniqsa kompaniyalarda ishlaydigan yoki dasturiy mahsulot ishlab chiqaradiganlar uchun juda muhimdir. Buning uchun biz o'z jadvalimizga nisbatan juda talabchan bo'lishimiz kerak, shuningdek, loyihalar va kundalik ishlarning vaqtini o'lchaydigan va boshqaradigan kompyuter dasturiga ega bo'lishimiz mumkin. Microsoft operatsion tizimining foydalanuvchilari uchun imkoniyat mavjud Microsoft Project, Microsoft Office-ga o'rnatilgan, murakkab loyihalar va vazifalarni boshqaradigan, rejalashtiradigan dastur. Ushbu dastur Gnu / Linux-da mavjud emas, ammo ular mavjud muqobil dasturlar ham xuddi shunday yaxshi va umuman bepul bizning sevimli tarqatishimizga o'rnatishimiz mumkin.

Open project dasturi-Ushbu dastur ikkita versiyaga ega: biri bepul va biri pullik. Bu **bepul versiya asosiy ehtiyojlarni qamrab oladi** shu jumladan Microsoft Project fayllari, gantt grafikalar, dasturiy ta'minot loyihalarini rejalashtirish, **scrum ishlab chiqish tizimi va funktsiyalarning uzoq ro'yxatini o'z ichiga oladi**. Pulli versiya yuqoridagi barcha funktsiyalarni o'z ichiga oladi, shuningdek, dasturga shaxsiy logotipni qo'shish, bulutli dastur, xabar almashish kabi xizmatlar va boshqalarni o'z ichiga oladi ... Ajoyib ishlashga muhtoj bo'lgan kompaniyalar va tadbirkorlar uchun jozibali funktsiyalar. Va buni qilmaydiganlar uchun ular doimo bepul versiyaga ega.

Microsoft Office dasturining bir qismi sifatida Microsoft Project sizning loyihalaringizni tezda boshlashga va ularni osonlikcha ishlatishga yordam beradi. Loyiha rejasini tuzish, loyihani rejalashtirish jarayonini soddalashtirishga yordam beradigan Gantt grafikalar va oldindan to'ldirilgan ochiladigan menyular kabi

xususiyatlarni rejalashtirish uchun vaqtni sarflamaslik uchun oldindan tayyorlangan andozalar. ma`lumot; Eng muhimi, Microsoft Project ish hajmini engillashtiradigan va tezlashtiradigan vositalarni, masalan, har qanday qurilmadan foydalanish mumkin bolgan hisobotlarni, barcha loyiha tadbirlarini vazifalardan tortib, yaqinlashib kelayotgan bosqichlarga qadar korsatadigan vaqt jadvallarini va ozingizning sheriklaringiz bilan sozlashingiz va baham korishingiz mumkin bolgan vaqt jadvallarini taklif etadi.

Xulosa: Xulosa shuki, Loyihalash jarayonlarini avtomatlashtirishda project dasturidan foydalanish bizga juda ko`p qulayliklar beradi. Loyiha project dasturidan foydalanganda hududdagi va tarmoqdagi muammolarni hal qilishda bu birinchi o`rinda katta katta loyihalarni avtomatlashtirishda bizga qulaylik yaratib beradi hamda budjetni tahlil qilish va boshqarishda yordam beradi. Kutilayotgan natija project dasturidan foydalanib loyihalarni avtomatlashtirganimizda har bir masalani avtomaticheskij yechishda, tahrirlashda va boshqa unumli ishlardan foydalanishda qulaylik beradi va vaqtimizni tejaydi.

Adabiyotlar

1. Kadirov M.M. Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari. Darslik, 2-qism. - T.:Ozbekiston faylasuflari milliy jamiyati, 2019. -306 b.
2. Dadabayeva R.A., Nasridinova Sh.T., Shoaxmedova N.X., Ibragimova L.T., Ermatov Sh.T. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va tizimlari. O`quv qo`llanma. -T.:Sano-standart, 2017, - 552 b.
3. Kenjabayev A.T., Ikromov M.M., Allanazarov A.Sh. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalariyu. O`quv qo`llanma. – T.: O`zbekiston faylasuflari milliy jamiyati, 2017. - 408
4. <https://www.linuxadictos.com/uz/Microsoft-loyihasiga-4-ta-ochiq-manbali-alternativa.html>
5. <https://staff.tiame.uz/storage/users/348/books/XAMaRiysLw24jOrUKs7uMsIlyHmg0XVwpThkUrIA.pdf>
6. <https://www.freeconference.com/uz/blog/what-are-the-5-stages-of-project-management>